KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2015/1162,

15. juuli 2015,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 999/2001 (millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad) V lisa

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 999/2001, millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad, ([1]) eriti selle artikli 23 esimest lõiku,

ning arvestades järgmist:

(1) Määruses (EÜ) nr 999/2001 on sätestatud loomadel esinevate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate (TSEd) vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad. Määrust kohaldatakse elusloomade ja loomsete saaduste tootmise ja turulelaskmise ning teatavatel juhtudel ka nende ekspordi suhtes.

(2) Määruse (EÜ) nr 999/2001 V lisa punkti 1 kohaselt loetakse määratletud riskiteguriga materjaliks veiste, lammaste ja kitsede teatavad koed, mis on saadud loomadelt, kes on pärit kontrollitud või määratlemata veiste spongioosse entsefalopaatia (BSE) riskiga liikmesriigist või kolmandast riigist või sellise riigi mõnest piirkonnast. Kõnealuse lisa punkti 2 kohaselt kuuluvad määratletud riskiteguriga materjali hulka ka koed, mis on pärit väheolulise BSE riskiga liikmesriigist, kuid mitte koed, mis pärinevad sama riskiastmega kolmandast riigist. Sellest tulenevalt tuleb määratletud riskiteguriga materjal väheolulise BSE riskiga liikmesriigis kõrvaldada ja hävitada, ent samal ajal on väheolulise BSE riskiga kolmandast riigist selliste kudede liitu importimine lubatud.

(3) Maailma Loomatervise Organisatsioon (OIE) soovitab mitte kaubelda rahvusvaheliselt sellise määratletud riskiteguriga materjaliga, mis on saadud kontrollitud või määratlemata BSE riskiga riigist pärit veistelt, kuid ei esita sellist soovitust väheolulise BSE riskiga riigist pärit veiste puhul ([2]).

(4) Komisjoni strateegiadokumendis transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate kohta aastateks 2010–2015 ([3]) nähakse ette võimalus vaadata läbi väheolulise riskiga liikmesriikide kohustus kõrvaldada määratletud riskiteguriga materjal toidu- ja söödaahelast, kui sellise riskiastmega liikmesriikide arv kasvab. Maailma Loomatervise Organisatsiooni 27. mai 2014. aasta resolutsioonil nr 18 ([4]) põhineva 20. oktoobril 2014 vastu võetud komisjoni rakendusotsusega 2014/732/EL ([5]) on väheolulise BSE riskiga riikideks tunnistatud seitseteist liidu liikmesriiki.

(5) Leitakse, et ebatüüpilise BSEga seotud jätkuva teadusliku ebakindluse tõttu on praegu vara lubada kasutada kõiki määratletud riskiteguriga materjaliks tunnistatud veisekudesid väheolulise BSE riskiga liikmesriikides toiduahelas.

([1]) EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1.
([2]) OIE maismaaloomade tervishoiu eeskirja 2014. aasta väljaande (OIE – Terrestrial Animal Health Code – V 8 – 15.7.2014) artikkel 11.4.14.
([3]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „TSE tegevuskava nr 2 – strateegiadokument transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate kohta aastateks 2010–2015"; KOM(2010) 384 (lõplik).
([4]) OIE delegaatide ülemaailmsel assambleel 27. mail 2014 vastu võetud resolutsioon nr 18 OIE liikmesriikide staatuse tunnustamise kohta seoses veiste spongioosse entsefalopaatia ohuga (82 GS/FR – Pariis, mai 2014).
([5]) Komisjoni rakendusotsus 2014/732/EL, 20. oktoober 2014, millega muudetakse otsust 2007/453/EÜ seoses Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Läti, Luksemburgi, Ungari, Malta, Portugali ja Slovakkia BSE staatusega (ELT L 302, 22.10.2014, lk 58).

(6) Euroopa Toiduohutusamet avaldas 19. jaanuaril 2011 koos Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskusega koostatud ühisarvamuse loomade ja inimese transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vaheliste võimalike epidemioloogiliste ja molekulaarsete seoste kohta ([1]). Kõnealuses ühisarvamuses kinnitasid Euroopa Toiduohutusamet ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus ebatüüpiliste BSE vormide tuvastamist veistel ning tegid vahet klassikalise BSE, ebatüüpilise L-tüübi BSE ja ebatüüpilise H-tüübi BSE vahel.

(7) Nimetatud ühisarvamuse kohaselt viitab mitu asjaolu sellele, et ebatüüpilise L-tüübi BSE tekitaja võib olla zoonoosne. Seevastu ebatüüpilise H-tüübi BSE puhul selliseid asjaolusid ei täheldata. Samuti leiti ühisarvamuses, et kõikide tuvastatud ebatüüpilise H-tüübi BSE ja ebatüüpilise L-tüübi BSE juhtude puhul täheldatud tavatult kõrge loomade vanus ja nende haigusvormide väike esinemissagedus populatsioonis viitavad sellele, et nimetatud ebatüüpilised BSE vormid ilmnevad spontaanselt ja loomade söötmise tavadest sõltumatult. Liidu BSE järelevalve süsteemi andmeil on ebatüüpilise BSE juhtude esinemissagedus olnud viimastel aastatel väga väike ja püsinud suhteliselt ühtlasel tasemel.

(8) Euroopa Toiduohutusamet avaldas 11. jaanuaril 2011 teadusliku arvamuse töödeldud loomsetest valkudest tuleneva BSE riski kvantitatiivse hindamise läbivaatamise kohta ([2]). Selle teadusliku arvamuse kohaselt on BSE kliinilise juhu puhul 90 % üldisest nakkavusest seotud kesk- ja perifeerse närvisüsteemi kudedega. Täpsemalt on kõnealuses arvamuses esitatud hinnangu kohaselt 65 % üldisest nakkavusest seotud peaajuga ja 26 % seljaajuga.

(9) 11. juulil 2014 avaldas Euroopa Toiduohutusamet teadusliku aruande ebatüüpilise BSE nakkavuse jaotust käsitlevate täiendavate laboriuuringute protokolli kohta ([3]). Vastavalt sellele teaduslikule aruandele ilmneb koondandmetest, et klassikalise BSE tekitaja jaotus kudedes on sama kui ebatüüpilise BSE juhtude puhul: nakkuslike prioonvalkude suuremat tiitrit ja/või suuremat nakkavust täheldatakse kesk- ja perifeerses närvisüsteemis.

(10) Kõikidel nimetatud põhjustel peaks väheolulise BSE riskiga liikmesriigist pärit üle 12 kuu vanuste veiste pea- ja seljaaju olema jätkuvalt kantud määratletud riskiteguriga materjali loetellu, kuni saadakse uusi andmeid ebatüüpilise BSEga seotud riski kohta.

(11) Kuna praktikas on raske tagada, et koljuluud ei saastuks ajukudedega, peaks väheolulise BSE riskiga liikmesriigist pärit üle 12 kuu vanuste veiste kolju olema samuti jätkuvalt tunnistatud määratletud riskiteguriga materjaliks.

(12) Euroopa Toiduohutusameti vaadeldud andmed hõlmavad peamiselt Euroopat, sest ELi järelevalvesüsteem on väga tõhus. OIE tasandil on käimas arutelu OIE maismaaloomade tervishoiu eeskirja BSEd käsitleva peatüki läbivaatamiseks, et võtta arvesse ebatüüpilise BSE kohta hiljuti saadud teavet. Selle arutelu tulemustest lähtuvalt tuleks läbi vaadata liidu eeskirjad, milles käsitletakse määratletud riskiteguriga materjali väheolulise BSE riskiga liikmesriikides ja kolmandates riikides.

(13) Üle 12 kuu vanuste veiste koljusid, peaaju, seljaaju ega silmi teadaolevalt liitu ei impordita.

(14) Et tagada sarnasemad tingimused liikmesriikide kaupade turulelaskmiseks kolmandatest riikidest kaupade impordiga võrreldes ning võtta samal ajal arvesse võimalikku jätkuvat ohtu seoses teatavate kudede kasutamisega toidu- ja/või söödaahelas, tuleks lisanõue, millega keelustatakse veiste määratletud riskiteguriga materjal ka väheolulise BSE riskiga liikmesriikides, seepärast kehtetuks tunnistada, välja arvatud üle 12 kuu vanuste veiste kolju, peaaju ja seljaaju suhtes.

(15) Määrust (EÜ) nr 999/2001 tuleks seepärast vastavalt muuta.

(16) Kui uutest teaduslikest tõenditest ilmneb praegu teadmata oht rahvatervisele, tuleks liidu eeskirjad, milles käsitletakse määratletud riskiteguriga materjali väheolulise BSE riskiga liikmesriikides ja kolmandates riikides, uuesti läbi vaadata.

(17) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

([1]) EFSA Journal 2011; 9(1): 1945.
([2]) EFSA Journal 2011; 9(1): 1947.
([3]) EFSA Journal 2014; 12(7): 3798.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 999/2001 V lisa punkt 2 asendatakse järgmisega:

„2. **Väheolulise BSE riskiga liikmesriike käsitlevad erinõuded**

Punkti 1 alapunkti a alajaotises i ja alapunktis b loetletud koed, mis on saadud loomadelt, kes on pärit väheolulise BSE riskiga liikmesriigist, loetakse määratletud riskiteguriga materjaliks."

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 15. juuli 2015

Komisjoni nimel

president

Jean-Claude JUNCKER